

Preču rajons
kontrolē izpildes

SALIDOJUMA DALĪBNIEKIEM

Jūs esat sapulcējušies agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj» zālē, sabraukuši no malu malām, no dažādām saimniecībām, dažādu speciālistu pārstāvji. Mūsdienu lauksaimnieciskā ražošana, kā to labi zināt, ir sarežģīts un liels mehānisms, ar sazarotu struktūrvienību sistēmu. Šodien lauksaimniecība ir pie lielu pārvērtību sliekšņa, pie atmodas un sevis apzināšanās, kā arī tie cilvēki, kuri savu dzīvi veltījuši kalpošanai laukiem. Jūs, dārgie draugi, zināt, cik daudz tiek prasīts no speciālista, cik atbildīgs ir katrs viņa lēmums, cik dažkārt grūti atrast šo vienīgo pareizo risinājumu, no kura būs atkarīgs turpmākais. Un mēs apsveicam drosmi, novatorismu, visu, kas darīts ar saimniecisku apdomu, ar zināšanām. Paldies par jūsu darbu lauku attīstībā!

Jums, jaunie speciālisti, viss vēl priekšā. Un tāpēc novēlam nepagur, atrast to pareizo risinājumu šajā lielo pārvērtību posmā, kas liktu ieskanēties visam simfoniskajam orķestrim — lauku cilvēku darba simfonijai, lai ar Jūsu un visu citu zemes kopēju pūliņiem tiktu nevien atjaunināta lauku seja, bet arī padarīta vēl pievilcīgāka, lai mūsu ikdienu būtu skaista un bagāta!

Gribam, lai jaunais speciālists, kurš strādā laukos, lai kādu uzdevumu veiktu, ieklausītos dzejnieces Ārijas Elksnes vārdos:

«Lai būtu kam novēlēt Gaiziņu
Un Piebalgas pakalnus maigos,
Un pelēkā sūnakmens plaisiņās
Uz mātes Latvijas vaiga.

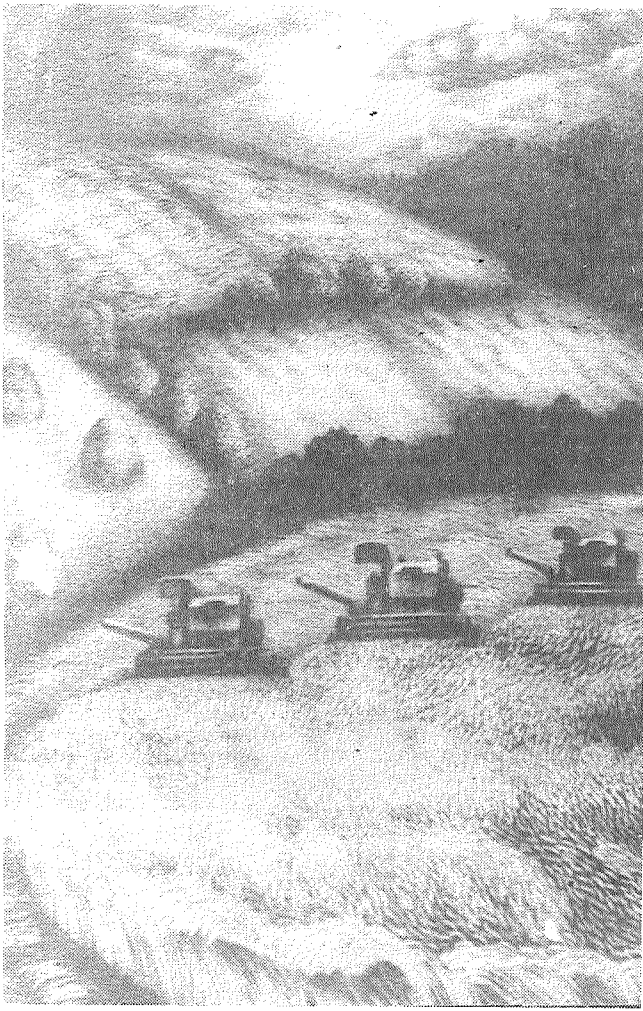
Lai būtu kam novēlēt firumus
Un zemkopja tikumu sīksto,
Un dārzus, un ābolu birumu,
Un latviešu valodu mīksto.
Un Krišjāņa Barona veikumu

Un Rucavas vilnaini košo,
Un katru noti un teikumu,
Kur tautas sirdsprāta spožums.

Lai būtu kam novēlēt Daugavu
Un Domu, un ērģeļu mesu,
Un Sarkanā strēlnieku laukumu,
Un sāpi, ko dvēselē nesu, —

Lai būtu kam novēlēt...»

SYEICAM AGROFIRMĀ, JAUNIE DRAUGI! NOVĒLAM JUMS PANĀKUMUS LAUKSAIMNIECISKAJĀ LIELRAŽOŠANĀ! TĀ BŪS TIK LIELA, CIK LIELU IZVEIDOSIM.

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJĒTIES!

JAUNAIS CEĻS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĀ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS, KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

Kāda būs agrofīrmas nākotne! Lai varētu atbildēt uz šo neapmierinošu jautājumu, jāpapūlas saprast un novērtēt agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj» lielā un sarežģītā kolektīva šodienas. Pacentīsimies norobežoties no stereotipiem, jaunā gaismā ieraudzīt visus tās sasniegumus un problēmas. Domās iztēloties ceļu, pa kuru jāiet uz virsotni — kooperatīvu kooperatīva izveidošanu šī vārda visbiežākajā nozīmē.

Pastāstīt par šo ceļu un galvenām problēmām, kas tagad risināmas agrofīrmas kolektīvam, mūsu laikraksta korespondents lūdza tās ģenerāldirektoru — Sociālistiskā Darba Varoņi ROMUALDU KAVINSKI.

Rūpējoties par attīstības perspektīvām tādā kolektīvā kā mūsu ir visai sarežģīti. Seit var būt ļoti dažādas domas. Katrs no mums ir jānosaka galvenais: mūs visus priekšā ir jāstāvēja taisne, kas ved uz pilnīgu pāriešanu uz precīzāku ražošanu, uz nākotnes ekonomiku, kuras iezīmes ikdienas rūpēs vēl tik tikko nojausamas. Lielāko daļu no jaunā saimnieciskā mehānisma elementiem mēs šodien apjaušam pietiekami skaidri. Esam jau savā darbā izjūtuši, kādam jābūt valsts pasūtījumam, sapratuši, kas mūs sagaida vairumtirdzniecības attīstīšanās gaitā un daudz ko citu. Bet, tikko runa ir par pašu galveno — tieši mūsu darba kolektīva attīstības perspektīvām, tā vairākums no mums gatavi visu acīm redzami vienkāršot. Daudziem šķiet, ka agrofīrma «Krasnij Oktjabrj» jau gandrīz vai sasniegts ražošanas efektivitātes paaugstināšanas un iekšējo saimniecisko attiecību pilnveidošanas augstākais līmenis. Un tālāk neko nevarējamo pilnveidot.

Patiešām, uz šodienas mums izdevies jau ne mazums sasniegt. Tas noticis, pateicoties efektam, ko devusi uzņēmuma centralizācija un pati agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj» izveidošanas ideja. Kā zināms, agrofīrma — tā ir tāda lauksaimniecības uzņēmumu, pārstrādājošās rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumu integrācija, kas dod iespēju nodrošināt produkcijas ražošanu, pārstrādi, glabāšanu un realizāciju. Citiem vārdiem sakot, ļauj to ātri un bez zudumiem piegādāt tieši pircējam. Tā ir ļoti svarīga valsts mēroga problēma. Piemēram, mēs visi labi zinām, ka no kopējā saražotās gaļas daudzuma apmēram desmit procenti nenokļūst līdz patērētājam sakarā ar zudumiem, to transportējot un uzglabājot. Tātad no katras tonnas gaļas mēs nesāņam vismaz simt kilogramu. Tas ir briesmīgs skaits...

Sākotnējā variantā bija iecerēts, ka nepārtraukto ciklu no lauksaimniecības produkcijas ražošanas līdz tās realizāšanai veiktu plauktos risinājamajam agrorūpnieciskās apvienības un tām līdzīgās organizācijas. Tomēr šī iecere neizstājās. Tikai ļoti nedaudzās rajonu agrorūpnieciskās apvienības sāka strādāt, orientējoties uz vietējo tirgu, uzbūvēja savas saldētavas, pārstrādājošos uzņēmumus, plašu savu veikalu tīklu. Tieši tad arī sāka veidoties agrofīrmas, agrokombināti, citas principiāli jaunas apvienības, kas spēj risināt šo izvirzīto uzdevumu.

Atgādināšu, ka agrofīrma «Krasnij Oktjabrj» radās nedaudz agrāk nekā pirms diviem gadiem. Tās sastāvā kā pamata, bāzes saimniecība ietilpst ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotais kolhozs «Krasnij Oktjabrj», kā arī divi valsts uzņēmumi — siera rūpnīca un līnu fabrika. Cietes rūpnīcā visi ražošanas pamatfondi bija tik nolietoti, ka šis uzņēmums tika atdots kolhozam bez maksas. Jāpiebilst, ka ne vien cietes rūpnīca, bet arī līnu fabrika strādāja ar zaudējumiem jau vairākus gadus pēc kārtas.

Efekts, ko izraisīja šāda ražošanas centralizācija, drīz vien deva savus augļus. Pievienoti ražošanas un finansiālā ziņā spēcīgajam kolhozam, pārstrādājošās rūpniecības uzņēmumi sāka jūtami uzlabot darbu. Piemēram, cietes rūpnīcas peļņa pagājušajā gadā bija 186 tūkstoši rubļu. Un, kaut arī aizvadīto

summa salīdzinājumā ar 1986. gadu bija samazinājusies par 119 tūkstošiem rubļu. Bet šī gada pirmais pusgads jau atnesa uzņēmumam peļņu 160 tūkstošu rubļu apmērā. Pat ekonomiski spēcīgajai siera rūpnīcai apvienošana bija izdevīga. Piemēram, iespēja izmantot kopīgus agrofīrmas naudas resursus ļāva tai atteikties no bankas kredītiem un tādejādi ietaupīt vairāk nekā 200 tūkstošus rubļu gadā. Es te nemaz neminu tos ieguvumus, kas tagad nāca klāt sociālajā attīstībā. Tikai pēdējā laikā agrofīrmas darba darītāji saņēmuši vairāk nekā 70 dzīvokļu, bērnu dārzu, tirdzniecības centru... Priekšā tiek

būvēts vēl viens mūsu bērnu dārzus un daudzdzīvokļu nams. Noteikta ievirze tika dota ražošanas attīstībai. Tā nesekmīgā ekspluatācijā nodots jauns cehs cietes rūpnīcā, kas ražo līdz šim nebijušu produkciju — čipsus. Tuvojās nobeigumam konditorejas izstrādājumu cehs. Jau gatava projekta tēmas dokumentācija līnu fabrikas jauno ražošanas korpusu būvei, kuru kopējā tēmas vērtība ir 10 miljoni rubļu. Sekmīgi risinās sarunas par siera rūpnīcas tehnisko pārbūvniecību. Pašlaik jāizveido kolhoza ciltslietu dienests izstrādājis precīzu programmu, kā panākt gadā 12 tūkstošu kilogramu piena izslaukumu vidēji no vienas govīs. Pavisam jaunā virzienā sākusi strādāt kolhoza melnraibo govju šķirnes audzētava — tās darbinieki orientējas uz elites šķirņu jaunu realizāciju paplašināšanu. Apgūta embriju transplantācijas tehnoloģija, mēs jau sākām pārdot tos citām saimniecībām.

Turklāt vēl izveidots visiem agrofīrmas uzņēmumiem kopīgs transporta dienests, kurā ir vairāk nekā 200 transportvienību. Apvienotais celtniecības dienests šogad jau gatavojas apgūt celtniecības un montāžas darbus trīs miljonu rubļu apmērā. Uz saimnieciskā aprēķina principiem strādā divi projektēšanas konstruktoru biroji — automatizēto vadības sistēmu izveidošanai un ieviešanai un celtniecības tēmas projektdokumentācijas izgatavošanai. Tiek veidots firmas tirdzniecības veikalu tīkls, to preču apgrozība mēnesī ir apmēram 100 tūkstoši rubļu.

Uzcelts desu izstrādājumu cehs, beidzam iekārtu montāžu pašu saimniecības jaunajā maizes ceptuvē.

Rodas jautājums: bet vai ir vērts vispār kaut ko pilnveidot agrofīrmas darbā? Ieviest saimniecisko aprēķinu, pāriet uz nomu, radīt kooperatīvus? Varbūt tā ir vienkārši nodeva kārtējai modei?... Starp citu, tā domā daudzās ekonomiskajā un sociālajā ziņā spēcīgās saimniecībās. Visai raksturīgu viedokli šajā jautājumā pēc XIX Vissavienības partijas konferences izteicis tās delegāts, pazīstamais agrofīrmas «Ādaži» priekšsēdētājs Alberts Kauls. Intervijā ar laikraksta «So-

jag krist galējībās un steigties visus taisīt pēc viena gājuma un līdzības. Lai neiznāk tā: te visus kolhozā, te atkal — uz ģimenes darbu uzņēmumu.» Secinājums, pie kura galu galā nonācis priekšsēdētājs, — ģimenes darbu uzņēmums «Ādaži» galīgi neder. Saimniecību pārvēršana par kooperatīvu asociāciju ir efektīvs instruments tikai atpaliekošajiem kolhoziem.

Un tomēr mana dziļākā pārliecība ir tāda, ka uz vietas stāvēt nedrīkst. Visu laiku jāvirzās uz priekšu, pirmām kārtām pilnveidojot ražošanas attiecības. Šodien tās ir svarīgākas par jaunām tehnoloģiskajām līnijām, mašīnām un iekārtām. Kurš no mums nezina, cik pamatfondu tā arī nav guvuši pilnu atdevi tāpēc, ka darba darītājs pret to bijis vienaldzīgs? Atsevišķu darbinieku un struktūrapakšvienību intereses paaugstināšanai kopumā arī kalpo saimnieciskā aprēķina attiecības — noma, kooperatīvais pamats ražošanas organizēšanai.

Turklāt ir pilnīgi skaidrs, ka visi darba kolektīvi drīz kļūs par pamatstāvējošiem pilnīgi citam saimnieciskajam mehānismam. Citādam pēc savas būtības, sava satūra. Un tās metodes, kas šodien vēl palīdz gūt labus rezultātus, rīt jau var kļūt neefektīvas.

Kādā virzienā noritēs ražošanas attiecību pilnveidošana agrofīrmā? Kādam te jābūt ideālajam modelim? Apsverot visus «par» un «pret», nāku pie secinājuma, ka ideja, kas ir šāda saimnieciskā veidojuma pamatā, kāds ir mūsējais, pilnībā var tikt īstenota, tikai maksimāli izmantojot kooperāciju. Citiem vārdiem sakot, izveidojot patiesu kooperatīvu kooperatīvu, taču ar savu noteiktu specifiku.

Uz šādu domu mani uzvedināja pirmām kārtām elementāra agrofīrmas struktūrapakšvienību savstarpējo attiecību attīstības dialektika. Šodien jau noskaidrojusies nepieciešamība novest «pie vienota kopsaucēja» divas sabiedriskā īpašuma formas, kas nosaka arī darba kolektīvu intereses. Bāzes kopsaimniecība «Krasnij Oktjabrj» — tā jau ir kooperatīvs, kas strādā uz pašapmaksāšanās un pašfinansēšanās principiem. Atliek iekšējā saimnieciskā aprēķina pilnveidošanas procesā nonākt līdz kooperatīviem pārstrādājošajiem uzņēmumiem, tirdzniecībā utt. Kad tas tiks sasniegts, notiks visu agrofīrmas sastāvā ietilpstošo struktūrapakšvienību interešu pilnīga sakrītība. Sasniegts ar visu resursu mobilizāciju, attīstot ražošanas attiecības: teritoriālo tirgu, firmas tirdzniecību, kooperāciju.

Pirmajā acu uzmetienā varbūt grūti saprast, kāpēc tik svarīgi ir visos agrofīrmas apakšvienību darba darītājos ieviecināt kopīgu interešu izjūti. Daudziem varbūt nav skaidrs, ka starp valsts uzņēmumu un kooperatīvu saimniecību kolektīviem mūsu zemē pastāv noteiktas pretrunas. Un būtība slēpjas tur, ka ilgā laika posmā valsts īpašums izveidojis cilvēkos pavisam citas intereses un attieksmi nekā kooperatīvo uzņēmumu kolektīvu locekļos. Pat vēl šodien mūs var nesaprast cietes rūpnīcas kolektīva ļaudis, ja viņiem, piemēram, tiks atteikts iegādāties ne pārāk vajadzīgu iekārtu. Jo viņiem peļņas arguments vēl mūs ko nozīmē. Tā taču ir bijis gadu gadiem, ka rūpniecībā valdīja princips: ka tik varētu ko vairāk izpēst no ministrijas un nodrošināties ar solītu rezervi. Bet kolhozos pierasts skaitīt savus ienākumus un izdevumus, stingri sekojot, lai pēdējie nepārsniegtu pirmos. Un ir diezgan grūti sakausēt kopā kolektīvu, kuriem tik diametrāli pretēja attieksme un izpratne par savām interesēm.

Tas ir grūti, tomēr nav neiespējami, pilnveidojot saimnieciskās attiecības, ieviešot nomu, izveidojot kooperatīvus. Tikai nevajag iedomāties, ka tāda tipa uzņēmumus kā līnu fabriku vai siera rūpnīcu var atdot nomā kaut vai šodien

Nobeigums. Sākums 1. lpp.

pat. Kaut vai rīt piešķirt tiem juridisko patstāvību, atvērt personisko rēķinu agrorūpnieciskajā bankā. Diemžēl peļņas «garšu», prasmi dzīvot pilna saimnieciskā aprēķina un pašfinansēšanās apstākļos var ieadzināt tikai pakāpeniski.

Par piemēru izmantošu agrofīrmas siera rūpnīcu — uzņēmumu, kas rajonā labi pazīstams, spēcīgs, pietiekami liels. To raksturo kaut vai šādi skaitļi: rūpnīcas produkcijas apjoms pagājušajā gadā bija 23470 tūkstoši rubļu, bilances peļņa — 2351 tūkstoši rubļu.

Sākot šo gadu, rūpnīcas kolektīvs pārgājis uz saimnieciskā aprēķina pirmo modeli, un pirmie starta soļi uz patstāvību, šķiet, ir veiksmīgi. Plānotā preču produkcijas ražošanas programma pusgadā izpildīta par 110 procentiem, tās pieaugums salīdzinājumā ar pagājušā gada pirmo pusgadu ir 3,8 procenti. Bilances peļņa plāns izpildīts par 143 procentiem, tās pieaugums ir 44,4 procenti.

Tomēr no pārsteidzīgiem secinājumiem atbur dažas brīdinošas tendences. Pirmkārt, darba algas fonds, rēķinot uz rūpnieciskās ražošanas personāla vienību palielinājies salīdzinājumā ar pagājušo gadu par 8,9 procentiem, bet darba ražīgums — tikai par vienu procentu. Un vidējā mēnešalga šīs kategorijas darbiniekiem republikas piena rūpniecībā ir 214,7 rubļi, bet agrofīrmas siera rūpnīcā palielinājies līdz 244,4 rubļiem. Tas ir, darba algas pieauguma tempi sākuši būtiski pārsniegt darba ražīguma pieauguma tempus.

Otrkārt, neskatoties uz to, ka ražošanā sāk parādīties saimnieciskā aprēķina elementi, īstu izpratni par peļņu rūpnīcas kolektīvā vēl nejut. Teiksim, preču-naudas attiecību attīstīšanas nolūkos siera ražotājiem tika ieteikts no pamatražošanā atlikušajām izejvielām izgatavot sevišķu šķirņu sierus realizēšanai firmas veikalos. Projekts tiek apdomāts,

taču, kaut arī ir pilnīgi reāls un nestu peļņu, īpašu entuziasmu nav izraisījis.

Uzskatu, ka tā ir pilnīgi dabiska lieta. Tiekme palielināt uzņēmuma rentabilitāti gada vai pāris gadu laikā cilvēkos neradīsies. Domāju, ka saimnieciskā aprēķina otrais modelis, pēc kura darba algas fonda lielums būs cieši saistīts ar peļņu, siera rūpnīcas kolektīvam var kļūt nākamais solis uz patstāvību. Turpmākais ceļš uz to ved caur nomas attiecību ieviešanu un kooperatīva izveidošanu.

Es jau šeit nedaudz ieminējos par tādu agrofīrmas attīstībai ļoti svarīgu problēmu kā reģionālais tirgus. Tā apgādāšana ar precēm ir viens no galvenajiem uzdevumiem, kas mums jārisina. Šodien pat mūsu rajona tirgus ir ārkārtīgi ietilptgs, jo iedzīvotāji tiek neapmierināti apgādāti ar

pārtikas produktiem. Piemēram, 1989. gadā Preiļu rajona tirdzniecības sistēmā no valsts fondiem ienāks tikai 780 tonnas gaļas, 245 tonnas desu izstrādājumu un 5800 tonnas pilnpiena produkcijas. Tas nozīmē, ka uz katru rajona iedzīvotāju gadā iznāks tikai 30 kilogrami gaļas un desu, 145 kilogrami piena produktu. Parasti lielākais daudzums fondu resursu tiek patērēts slimnīcās, pirmsskolas bērnu iestādēs u. tml. Bet pārējiem pilsētniekiem un lauciniekiem atliek no situācijas izkļūt uz firmas tirdzniecības, individuālā sektora un uzņēmumu palīgsaimniecību rēķina.

Tomēr, kaut arī mums ir spēcīgi attīstīta ražošanas, rajona iedzīvotājiem mēs varam dod salīdzinoši maz. Teiksim, agrofīrmas siera rūpnīca ik gadus ražo apmēram 5100 tonnas siera. No tām 4700 tonnas šis produkcijas paredzētās Vissavienības piegādēm, 380 tonnas — republikai. Viegli sarēķināt, cik tad siera paliek realizēšanai agrofīrmas veikalos.

Šodien mēs esam spiesti meklēt izeju no stāvokļa, ievērojami palielinot virsplāna produkcijas ražošanas apjomu. Piemēram, pagājušajā gadā agrofirma «Krasnij Oktjabrj» piena ražošanas uzdevumu izpildīta par 104 procentiem, gaļas ražošanas — par 103 procentiem. Salīdzinājumā ar 1986. gadu piena bruto produkcijas ieguve palielinājās par 265 tonnām, gaļas — par 117 tonnām. Taču jāņem vērā, ka arī ražošanas apjoma palielināšanas rezerves nebūt nav bezgalīgas, īpaši šī gada grūtajos apstākļos.

Šajā sarunā ar mūsu laikraksta lasītājiem man gribējās piekristies ne tikai mūsu sasniegumiem, bet arī ieskicēt to problēmu loku, kas ļauj spriest par garo un sarežģīto ceļu, kas agrofīrmai stāv priekšā. Cik sekmtīgi mēs virzāties uz priekšu, ir atkarīgs no tā, kā katrs agrofīrmas kolektīva loceklis būs izpratis mūsu attīstības perspektīvas, cik pasaizliedzīgi strādās, kā mēcēs saliedēties zem pārkārtošanās karoga.

Saistīts ar lauksaimniecību

Mūsu rajona saimniecības strādā 956 lauksaimniecības speciālisti, taja skaitā 137 Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas, dažādu lauksaimniecības tehnikumu absolventi un arī tādi darbinieki, kuriem ir vispārēja vidējā izglītība un liela praktiskā pieredze. Tomēr pēdējos gados šādu praktiķu skaits samazinājies par pieciem procentiem, tas liecina, ka lauksaimniecības speciālistu pulks rajonā kaut arī ienām, tomēr kļūst kvalificētāks.

Rajona saimniecības katru gadu no LLA saņem aizvien vairāk speciālistu. 1986. gadā no šīs augstskolas ieradās 10 absolventu, 1987. gadā — astoņi, bet šogad — jau 26. Pēdējos trijos gados no LLA saņemti 44 to beigušie speciālisti. Mūsu lauksaimniecība ienākusi arī vairāki Rīgas Politehniskajā institūta, Latvijas Valsts Fiziskās kultūras institūta, Latvijas Valsts universitatē sagatavoti speciālisti, kopā 11 cilvēki.

Var teikt, ka lielākais vairākums augstskolu absolventu ir noturīgi iekārtojušies darbā, kļuvuši labi ražošanas organizētāji, labprāt piedalās sabiedrības darbā. Starp tiem var nosaukt Martu Znoņinu [kolhozs «Sarkanā ausma», Pauli Onckuli [agrorūpnieciskā apvienība «Preiļi», Aivaru Rivaru [Aglonas padomju saimniecība) un citus.

ARA, saimniecību vadītāji, partijas pirmorganizācijas vēro augstākās kvalifikācijas lauksaimniecības speciālistu darba gaitas, rūpējas par normālu sadzīves apstākļu nodrošināšanu viņiem un taja pasa laikā arī prasa, lai mācību iestādē iegūtajam zināšanām būtu reāla atdeve ražošanā.

Liekas, ka LLA gatavo pietiekami kvalificētus speciālistus, lai viņi, izmantojot iegūtās zināšanas, spētu pienācīgi apsaimniekot zemi, prasīgi audzēt lopus. Profams, ar zināšanām vien ir par maz. Lai arī lauksaimniecības likumi visur darbojas vienādi, taču reālie apstākļi to piemērošanai ir atšķirīgi katrā saimniecībā, un tad jaunajam speciālistam bieži vien ir jāprot «izgrozīties» starp vēlamo, augstskolā mācīto un īstenībā esošo. Ja viņš to spēj, ar savām zināšanām, darbu, atbilstami pret cilvēkiem, organizatora spējam var sasniegt labvēlīgas parātnas, tad viņu pozitīvi vērtē saimniecības vadība, viņu redz un atzīst arī citi. Bet ja tas nenotiek, tad sākas kļainošana no viena amata uz citu, no vienas saimniecības uz otru, un nereti — no viena rajona uz citu.

Un ne jau visur vainīga Lauksaimniecības akadēmija. Jārūnā par jaunā speciālista profesionālo piemērotību, par studentu organizatorisko spēju izziņāšanu un izkopšanu jau laikus. Redzot jauno speciālistu darbību rajona saimniecības, jāatzīst, ka viņiem nereti pietrūkst prasmes strādāt ar cilvēkiem. Kritiski jāvērtē arī tas, ka ne jau visi saimniecību vadītāji rāda priekšzīmi šajā darbā. Nereti steigri izpaliek tas mirklis, kurš prasa apstāties, apņemas, paaugstināt vienu vai otru stāvokli. Verdošas konfliktsituācijas, kuras krajas un virojas līdz neciešamības pakāpei, un tad tas «vādzis lūst». Liela un izšķiroša nozīme ir tam, vai studentis jau pabeidzis tehnikumu, strādājis ražošanā, vai uzreiz pēc vidusskolas aizgājis mācīties lauksaimnieciskā augstskolā. Man personīgi nav saprotama LLA obligātā prasība, komplektējot pirmkursniekus mācībam ar ARA vai saimniecību stipendijām, lai būtu izraksti no darba gramatnām. Uzskatu, ka tas ir darbībepīgs formalisms, kas neko labu nedod.

Par agrorūpnieciskās apvienības stipendijām. Bija gadī, kad prioritāte uzņemšanā LLA bija Latgales rajoniem, tad uz mūsu rajonu ceļu atrada ne viens vien tēvs un māte no Rīgas, Ogres, Jēkabpils un citiem rajoniem, līdz viņu atvasēs norīnēt te darba un dot norīkojumus uz mācībam. Tagad, kad šie speciālisti nu jāsāņem, viņu nav, visi atraduši personiskus apstākļus, pazīnas, kādus piemērotus iegānstus, lai nenāktu strādāt, daži pat neatmaksājot stipendiju.

Izvirzās prasība, lai tur, kur šodien ir speciālists ar videjo izglītību, rīt strādātu ar augstāko. Katrs ir objektīvi ieinteresēts nosūtīt mācīties ar savu stipendiju un pēc tam ar garantiju gaidīt, ka tenaks jauni spējami speciālisti, bus lielāka izvēle starp viņiem atrasi arī patiesam lieliskam darba darītājam, zināsam un perspektīvam. No viņiem veidojas vadošo kadru rezerve. Domājot par rīdīenu, tas ir mūsu kopīgais darbs.

Pastāik LLA mācās 133 agroapvienības «Preiļi» un rajonu saimniecību stipendijā, 143 — neklātienēs nodaļās. Ir vajadzīga saimniecību vadītāju tālredzība kadru sagatavošanā, jaunatnes profesionālajā orientācijā un darbā ar vietojo skolu. Ar skatu uz rīdīenu šajā jomā strādā kolhoza «Nakoine» [priekšsēdētājs Riards Borovskis), Ōskalna saimniecība [priekšsēdētājs Jāzeps Brakovskis), Rudzātu padomju saimniecība [direktors Leonards Spūlis) un citur.

Daži vārdi par tiem, kuriem ir vidēja speciālā izglītība. Viņu sāņemam levdorojami vairāk, bet darba un dzīves gaitām, godīgi sakot, sekojam mazāk. Saimniecības nostiprinājusies doma — kas gan tur slikti, ja puisis vai meitene strādā vienkāršu darbu. Dažviet pat lepojas. Bet taču izvērtēti milzīgi līdzekļi, un atdeves nav. Domāju, ka šie jaunie cilvēki ir tā kategorija, kurā prasa vislielāko uzmanību, lai no viņiem pašēsam izveidotu speciālistus. Tas ir grūts un laikietilpīgs darbs. Tādēļ visus — saimniecību vadītājus, partijas, arodbiedrības un komjaunatnes organizācijas — aicinā uz sadarbību lauksaimniecības kadru sagatavošanā.

VAIRA VUCĀNE, agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» kadru nodaļas priekšniece

INTERVIJA PIETEIKUMS

Viss būtu labi, tikai mums ļoti smaga, mēļaina zeme — grūti ievākt tās izaudzētos augļus. Vēl grūtāk bija tas, ka laukiem nebija iespējams piebraukt — kapitāli sakārtotajām daudzās ceļus kopgarumā ap 5 kilometriem. Otrs lielākais uzdevums bija rekonstruēt fermas — tās pa lielākajai daļai bija stipri nolietotās, bez kapitālā remonta vairs nebija iespējams iztikt. Un tikai pēc visa tā nopieņni varējam sākt pievērsties dzīvokļu celtniecībai, sociālo un kultūras vajadzību apmierināšanai. Topošajā ciematā parādīsies pirmā 27 dzīvokļu māja, kurā apmetās arī pasta nodaļa, krājķase un medicīniskais punkts. Vēl liels solis uz priekšu bija, kad pie lopbarības sagatavošanas ceļa uzcēlām arī jaunu mītni 190 liellopu nobarošanai. Te jāuzbūvē arī otra tāda mītne, bet ciematā — daudz jaunu dzīvokļu.

sagatavojis priekšlikumu un projektu. Tātad, Arendoles pusē paredzēta sava saimniecība. Kur jūs palīktu — te, vai strādātu jaunajā? Te jau daudz kas padarīts ceļma izveidošanā, ir spēcīgas mehāniskās darbnīcas, lopkopības fermas, bet tur nekā.

— Es labāk pārieju uz jauno. Sāktu visu no gala, parādu sevi. Un ne jau tikai tāpēc, jo esmu palicis dzīvot šajā pusē, tā fāva mājās, bet tāpēc, ka mums ir ļoti nājiem, katram būtu jābūt savs. Tur vajadzīgas gan darbnīcas, gan cilvēkiem mājokļi. Par svarīgu uzskatu arī senās vēsturiskās vietās — Arendoles atjaunošanu, kamēr tā galīgi nav aizgājusi postā. Tukšā stāv lieliska celtnie, ko ne kolhozs, ne arī rajona iestādes nav pratuši pienācīgi izmantot. Pat komjaunieši, kuriem pietika spēka tikai izvākt gruzus.

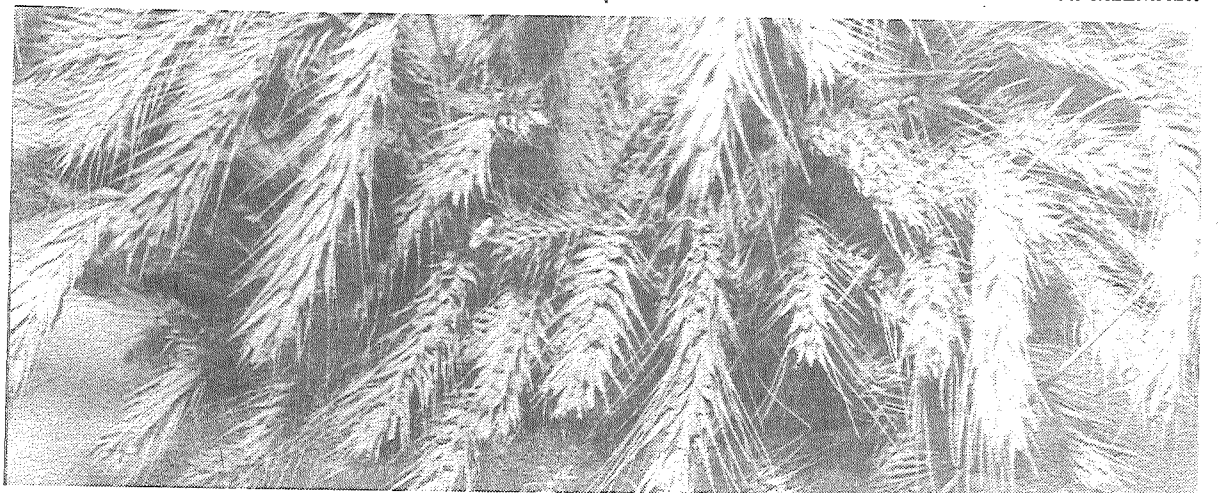
— Vai jums liela ģimene! — Divi dēli. Vecākajam pusotra gadiņa, mazajam — otrs mēnesis. Domāju, ka man jāparūpējas par to, lai ne tikai viņiem, bet arī citiem, kas te dzīvo, būtu skaista un pārliecīga nakoine. Daba nav skopojusies, mūsu novadu padarot skaistu, nu jāpāstrādā arī mums — cilvēkiem.

— Jūs, tādam, esat savas zemes patriots, dzimis, audzis un dzīvojat laukos. Ejāt tēva pēdās!

— Sākumā, kad mācījos Špoģu vidusskolā, domāju savādāk. Patika radio tehnika, villināja skot. Bet kolhozs piedāvāja man tādi pendiju, ierosināja kļūt par enerģētiku. Un tagad esmu pārliecināts, ka labi vien bija, ka gadījās šāda iekaukšanās dzīvē un nolika vērtību pārskaīšanās. Domāju, ka arī man kā kolhoza vadītājam jārikojas tāpat: jācenšas panākt to, lai jaunie neaiziet prom no saimniecības, lai atgriezās jau aizgājušie. Esmu dzirdējis, ka vislabāk viņi justos tieši savā dzimtajā pusē. Šogad pensija izvadītāms 18 cilvēkus, bet viņu vietā darbā nav stājies neviens. Tāpēc mums katrā ziņā jāceļ modernas un laukiem piedientīgas mājas, tāpēc jārada cilvēciski apstākļi darba vietās, tāpēc jādomā par labu visiem ģimenes locekļiem. Lai mums būtu mehānizatori, vajadzīgas siltumnīcas, šūšanas cehs, citas palīgrāžošanas nozares, kur strādāt sevām. Vajadzīgs arī bērnu dārzs turpat tuvumā, skola — lūk, cik plaša darba lauks. Tam arī esmu iecerējis pievērsties nakoīnē.

— Paldies par sarunu, un lai jums labi klājas!

A. MEZMALIS

NO STIPRIEM KOKIEM DIŽI MEŽI DŪC,— AR SAKNĒM SPĒCĪGĀM NO DZĪLĒM SULAS SŪC

ATRAST SAVU VIETU

Droši vien Egīlam Dureikam dzīves ceļu pasacīja priekšā viņa vecāki — Skaidrīte un Gunārs Dureikas, kuri par veterinārajiem darbiniekiem strādā netālu no Skrundas — kolhozā «Црна». Gluži nemanot viņš bija jau daudz ko iemācījies, pirms izraudzījās šo specialitāti. Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā kurzemnieks satika meiteni no Latgales — Ainu. Pirms iestāšanās Veterinārijas fakultātē viņa paguva nobeigt medicīnisko māsu skolu, bet Egīls — tehnikumu.

Otrajā kursā viņi apprecējās. Abiem kopā nu mācības šķitās raifāk. Drīz viņu laulības tika svētītas ar jauku meitiņu, ko nosauca par Inesi. Studiju gados pasaulē nāca arī dēls Imants. Abu vecāko bērnu ziņās par dzimšanas vietu un laiku uz visu mūžu ir Jelgavas adrese. Tas vecākiem allaž atgādinās par skaistajiem studiju gadiem, par viņu mīlestību.

Par pirmo darbavietu viņi abi bija vienprātīgi: tai jābūt tuvāk vecāku mājām. Vai nu Kuldīgai, vai

Rēzeknei. Izvēle krita uz Latgali. Un nu jau vairāk par gadu aizskrējis, kopš viņi strādā Rušonas padomju saimniecībā. Egīls ir galvenais veterinārais ārsts, bet Ainai jāveic māmiņas pienākumi.

Egīls studijas iesāka jau kā nobriedis vīrs — pēc dienesta Padomju Armijā. Daži draugi gan iebilda, sak, ko nu tur darīsi kopā ar tiem zaļknābjiem, kuri nāk tieši no skolas sola, specialitāte jau ir. Bet viņš parāca savu. Izglītību turpināja pēc neilgas strādāšanas par veterināro feldšeri Saldus rajonā.

Pret dzīvi Egīls un viņa ģimene attiecas nopietni. Viņš uzskata, ka lauku iedzīvotājam pašam sevi jāapgādā ar pārtiku, tādēļ iegādājušies pāri sīvēnu, domā turēt arī govī. Ģimene apmetusies jaunā kotedžā — vienā no Līvānu mājām, kas uzceltas saimniecības Uzvaras nodalē. No vienas puses aiz logiem pavēras skats uz pakalniem un mežiem, veco parku ar smidrajām eglēm, no otras — plašs klajums ar plavām un ezeru.

kas tagad guļ zem biezas sniega kārtas. Pie savas mājas viņi iestādījuši vēl pavīsam maziņu dārzīņu — dažus augļu kokus un ogulājus. Tautā saka: ja cilvēks stāda ābeli, tad gatavojas uz ilgu palikšanu. Nav viegli atrast savu vietu

dzīvē, bet, ja tās izdodas, tad cilvēks ir laimīgs.

Bērni aug, aizvien vairāk atdarina savus tēti un māmiņu, aizvien vairāk grib zināt. Un vecākiem dienu no dienas kļūst vairāk rūpju. Uz darbu Egīlam jābrauc ar auto-

busu, kas ved strādniekus, turklāt viņam ir arī jādežurē kā visiem veterināra dienesta speciālistiem, jābrauc izsaukumos. Un tomēr viņš nesūdzas par pārslodzēm. Atliek laika pamakškerēt zivis, nodarboties ar fotogrāfēšanu.

VIŅU TRĪS MĪLESTĪBAS

— Tēti, vai uzspēlēsim? — tiklīdz tētis apsēdies uz dīvāna, klāt ir mazais Arvīds un liek uz pieciem sava akordeona siksnas.

— Tu tā gribi? — pasmaida tēvs un ņem rokā «Weltmeister».

Lai kā viņiem skan, bet abas šīs mājas sievietes — māmiņa Elīta un trīsgadīgā Sabīne — ir priecīgas — viņām patīk. Un tas ir galvenais. Dēls un meita pa dienu dzīvo bērnudārzā, bet Elīta un Jāzeps strādā. Kad satiekas vakaros, tad ir ko pārspriest un pārrunāt.

Esam iepazinušies ar Šņepstu ģimeni. Viņš — kolhoza «Krasnij Oktjabrj» embriju transplantācijas centrā vadītājs, viņa — Aizupiešu lielfermsa veterinārā ārste. Māmiņa mājās ir gadātāja par kārtību, garšīgiem ēdieniem, bet hi ienes dzīvīgumu, draiskulības, bet no tēta vienmēr jāgaida ko jaunu. Viņa trīs lielās mīlestības — ģimene, sports un medības — ir tāds kā karogs, zem kura pulcējas visi četri.

Savu ģimeni, tāpat kā daudzi Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas studenti, viņi nodibināja studiju gados. Jāzeps — aizkalnietis, no Raiņa kolhoza. Pirmajā

kursā savā fakultātē satikās ar madonietī Elītu, lai vairs nešķirtos. Viņš studiju gados iestājās arī Mednieku un makšķerīnieku biedrībā. Arī šī mīlestība ir noturīga. Vidusskolas un studiju gados aizrāvās ar sportu — tam uzticēts arī šodien. Neiztrūkstošs agrofirmas goda aizstāvētājs vieglatlētikā, spēlēs. Savas aizraušanās ir arī Elītai — mācījusies zīmēšanas skolā, mājās brīvajā laikā labprāt nodarbojas ar adīšanu, tamborēšanu.

Mednieks mednieku pazīstot jau pa gabalu. Varbūt, bet arī nemedniekam viss kļūst skaidrs, tikko ienāc mednieka dzīvoklī — tūlīt ieraudzīsi trofejas. Un kur nu vēl pie tāda kā Jāzeps Šņepsts — ar stāžu. Meža vepra galvas izbānis, ilknī, no kuriem viens pāris pat godalgoti, citas trofejas. Un kā katrā inteligentī ģimenē ir grāmatas, laikraksti un žurnāli.

Darbs, ko veic abi speciālisti, prasa nevien zināšanas, ko viņi sakrājuši savā «Alma mater», bet arī daudz pacietības, turklāt vēl papildu izglītošanos. Sevišķi tāds, kāds ir Jāzepam. Viņam nācās pabūt saimniecībā, kur šis darbs iesākts agrāk, iekrāta pie-

redze, sasniegti vēlamiem gala rezultāti. Un to visu pārnest uz savu laboratoriju, uz savu darba iekdieni. Viņš strādājis pacietīgi un neatlaidīgi. Pūliņi nav bijuši velti — transplantācijas centra vadītājs gaida piedzimstam pirmo telēnu, ko viņš pārstādīja no ražīgas govns mazāk pienīgai dažas dienas veca embrija veidā. Sākums, pirmie soļi visur un vienmēr ir grūti, bet jo sevišķi tik neparastā nozarē.

Jāzeps darba un grūtību nebaidās. Strādāja no mazām dienām tēva mājās, strādāja, kad jutās jau patstāvīgs. Studenta gados nodibinātajai ģimenei, bērniem vajadzēja daudz vairāk, nekā pietiktu pašam vien, un viņš nekastrējās pēc lekcijām, nodarbībām doties darbā, lai kādu desmitu rubļu piepelnītu klāt abu stipendijām. Viņš ik uz soļa jūt, ka ir ģimenes galva, atbildīgs par savu

mazo kolektīvu. Tāpēc viņa aizraušanās ir visu kopīgās aizraušanās. Dēls Arvīds ne tikai muzicēt sēžas blakus tēvam, bet arī paprasīt padomu.

— Tēti! — atbildījis nostāk rotaļietu, pasauc Arvīds. Viņš nesēn atgriezies no ielas, kur izplēnējusi spožā sarmas diena.

— Jā! — atsaucas tētis, nupat ienācis istabā.

Un vīriem sākas viru valodas.

uzņēma bērnudārzā, kas iekārtots tajā pašā ēkā pirmajā stāvā. Viņi apmierināti, slavē vadītāju Valentīnu Leonovu, citus darbiniekus, kuri prot apieties ar bērniem.

Vēl Daigu iepriecina arī tas, ka tepat skolā par pasniedzēju

strādā brālis Edvīns, ka nav tālu līdz Kārsavai — dzimtajām mājām, ka var piedalīties skolas sabiedriskajā dzīvē. Viņa dzied arī kori. Kad māmiņa aizņēma skolā, mājās saimnieko tēvs un meita, kurai divi gadiņi.

Aivars Jonāns atgriezies savas dzimtas puses takās, atbraucis ar ģimeni, pilns enerģijas un cerību. Viņš neļaujas, ka te nav sagaidījis ar fanfarām — gan jau iekārtosies. Dzimtajā pusē palīdz viss.

DZIMTĀS PUSES TAKĀS

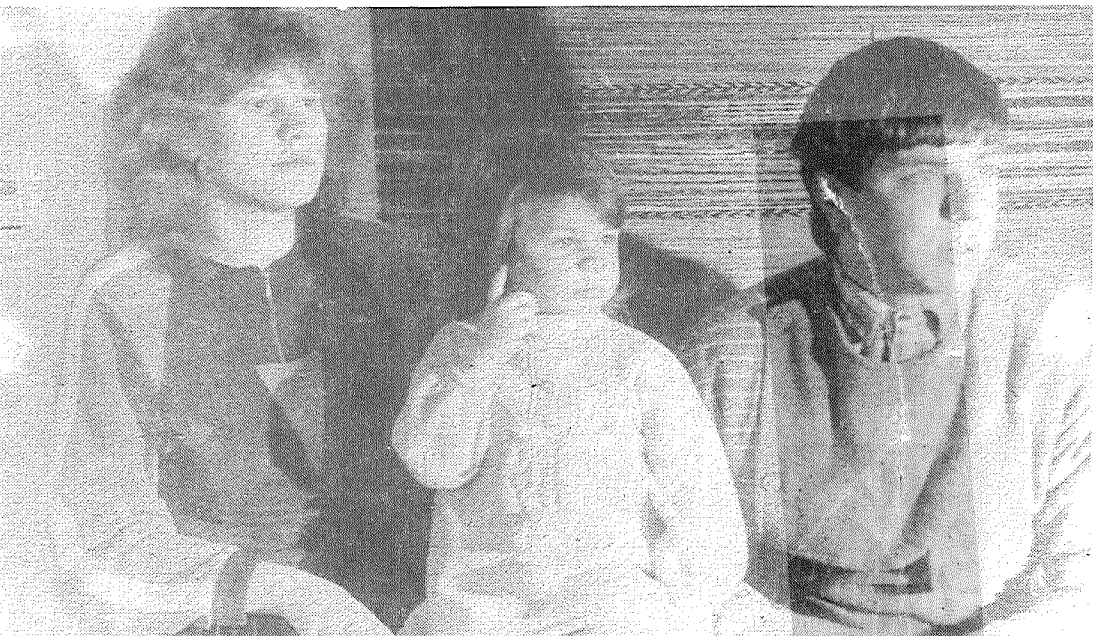
Aglonas pusē daudzi vēl atceras Aleksandru Dindūnu: strādāja mašīnu un traktoru stacijā, profesionāli tehniskajā vidusskolā Jaunaglonā, Aglonas padomju saimniecības mehāniskajās darbnīcās. Jau labu laiku bija pensijā, bet tomēr kā parastī ieradās darbā, prasmīgi, veiklām rokām veica ierasto. Ar viņu kopā nāca arī zēns. Tas izrādījās vecā vīra dēls Aivars. Vīri sprieda, ka mazais «atsīties» vectēvā: tāpat mīlēja ķēpāties ar dzelzīem, meistarot šo vai to, neatkāpās ne soli no vectēva, kad tas strādāja pie mašīnām.

Zēns pārvērtās par pusaudzi, par jauniešu, beidza Aglonas vidusskolu. Saimniecībā viņam maksāja stipendiju un, kā mēdz sacīt, gluži nemanot pienāca tas laiks, kad atgriezās diplomēts speciālists. Pat vēl vairāk — atveda līdzī otru speciālistu — diplomētu lauksaimniecības ekonomisti — savu dzīvesbiedri Daigu. Viņiem ir arī sprigana meitenīte Jolanta.

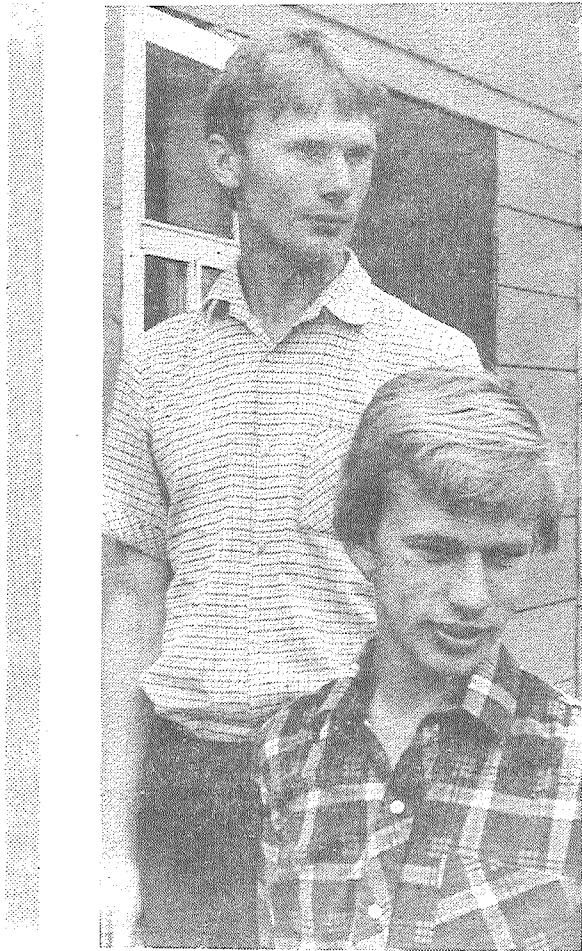
Sākumā apmetās tēva mājās. Aivaram piedāvāja darbnīcu vadītāja amatu — viņš ar prieku ķērās pie lietas. Te bija daudz kas izmainījies — jauni ļaudis, uzcelts angārs tehnikas remontam, labiekārtots inventāra uzglabāšanas laukums. Sev par lielu prieku viņš sastapa arī vecu paziņu — Maksimu Romanovu, kurš kādreiz strādāja kopā ar vecotēvu.

Bet Daigai darbs saimniecībā neatradās. Viņa par to nenoskuma, jo dažu kilometru attālumā atrodas profesionāli tehniskā vidusskola — iekārtojās tur par pasniedzēju. Arī tas nav slikti.

Nebija ne vainas dzīvot tēva mājās, bet katra ģimene taču vēlas būt patstāvīga, dzīvot pati par sevi, neatkarīgi. Padomju saimniecībā dzīvojamo plašību nepiedāvāja. Nebija vietas arī bērnudārzā. Toties Daigas darbavietā pagaidām deva iespēju apmesties kopmītnē, bet vēlāk sola iedot arī kārtīgu dzīvokli. Meitu uzreiz

NOSARGĀT UGUNI

Brāļi Evalds un Henriks Vibornie (attēlā) nav vienīgie jaunieši, kas agrofīrmā «Krasnij Oktjabrj» strādā zirgkopībā. No sešpadsmit šajā nozarē nodarbinātajiem vairāk nekā divas trešdaļas ir komjauriešu vecumā, speciālistus ieskaitot. Tātad varētu sacīt, ka tā mums ir jaunu cilvēku nozare. Un līdz ar to nozare, kurai vēl ir lielas attīstības perspektīvas. Jo reizē ar cilvēkiem raču aug, pieņemams spēkā arī viņu darbs.

Bet vai pati zirgkopība saimniecībā arī ir jauna nozare? Par laimi, nē. Veselais zemnieka saprāts, varētu pat sacīt — zemnieka instinkts, savulaik nelāva saimniecības vadībai rīkoties ar tādu vieglprātību un tuvredzību, kādai daudzi jāvās ne tikai mūsu republikā vien, iznīcinot zemes kopējās gadsimtos pārbaudītos palīgus — zirgus. Nu saprāts svin savu kārtējo uzvaru: zirgkopība agrofīrmā ir ļoti ienesīga

nozare. Iepriekšējā — 1987. gadā — tās rentabilitāti varēja izteikt ar iespaidīgu trīsciparu skaitli — 544 procenti: zirga pašizmaksa saimniecībā bija 1274 rubļi, bet to vidējā realizācijas summa — 6955 rubļi. Šogad rezultāti nebūs sliktāki.

Katrā darbā ir svarīgi, ja tā var izteikties, «nosargāt uguni». No jauna sakurt to gaišu un siltu nav nemaz tik vienkārši. Labi to tagad redzam kādreiz nopelto viensētu reamīnēšanas grūtībās. Tāpēc katrā lietā vajadzīgs tās «uguns sargātājs» un tālākūrējs. Mūsu saimniecībā zirgkopībā par tādu var uzskatīt pirmā ražošanas iecirkņa priekšnieku Voldemāru Adamoviču, kas savu darba biogrāfiju pēc vidusskolas beigšanas sāka kā zirgkopis.

Kādreizējais enerģiskais un uzņēmīgais puisis tagad kļuvis par visā republikā pazīstamu, PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādē ne vienreiz vien godalgotu ekonomiski spēcīga iecirkņa vadītāju, taču vienlaikus paturējis rūpes arī par savu «pirmo mīlestību» — zirgkopību. Un, lūk, rezultāti — par pērnā gada darbu agrofirma «Krasnij Oktjabrj» ieguvusi trešo piemiju zirgaudzētavu Vissavienības konkursā un apbalvota ar vieglo automašīnu «Moskvic».

9. decembrī agrofīrmā bija ieradusies republikas vadošie zirgkopības speciālisti un pat pārstāvis no Maskavas — novērtēt šķirnes zirgaudzētavu un atlasīt zirgus starptautiskajai izsolei, kas drīzumā notiks Savienībā.

Palīdzu republikas agrorūpnieciskās komitejas zirgkopības galveno zootehniķi Edgaru Treiberu nedaudz paraksturot zirgkopības nozares darba koprezultātus mūsu saimniecībā. Viņš pastāstīja:

— Šķirnes zirgaudzētavas statuss agrofīrmā piešķirts trešo gadu. Tas ir gods, kādu izpelnās reti no zirgu audzētājam saimniecībā. Pavisam republikā ir tikai piecas šķirnes zirgaudzētavas. Turklāt tas ir gods, kas atkal un atkal jāizstāvē ar krietnu rūpīgu darbu, citādi no tā var viegli šķirties, kā tas, piemēram, notika ar Rēzeknes rajona padomju saimniecību «Sovetskaja Latvija». Agrofīrmā «Krasnij Oktjabrj» gūti jau vēra ņemami panākumi. Šeit ir ļoti labs ķevju materiāls, es pat teiktu — Latvijas braucamo zirgu šķirnei vislabākais republikā. Tieši no jūsu agrofīrmās nāk šīs šķirnes 1987. gada čempioni — PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādē par tādiem atzīts ērzelis Stāsis un ķēve Frīda. Šogad XXXI Vissavienības zirgaudzētavu sacensībās pirmās pakāpes atestātu ieguvusi arī Hanoveras šķirnes ērzelis Viaduks Domāju, ka pēc trim četriem gadiem jūsu šķirnes zirgaudzētavai jau būs iespējams ar godu piedalīties starptautiskajās izsolēs. Pārdoto zirgu vērtība būs saimniecībai vislabākā reklāma.

Taču jau šoreiz viesis no Maskavas — Starptautiskās izsoles galvenais zootehniķis Nikolajs Šuriginis, kurš ļoti orientējas šī pasākuma konjunktūrā mūsu valstī, kā iespējamus kandidātus pārdošanai atlasīja sešus šķirnes ērzelus arī pie mums. Latvijas šķirnes zirgus iepērk uz Rietumvāciju, Kanādu, Itāliju, Holandi — tāpat zemēs, kur šķirņu ciltsdarbs ir ļoti augstā līmenī. Var izdomāties, cik nevainojamiem jābūt ciltsrakstiem un cik labam eksterjeram, lai mēs par saviem zirgiem dabūtu pieņemamu cenu.

Lūk, taisni tādēļ Voldemāram Adamovičam tagad nedod miera doma par Oldenburgas šķirnes ērzēja iegādāšanos Rietumvācijā mūsu kop-saimniecības šķirnes zirgu asiņu atjaunošanai. Viņš ir pārliecināts, ka izdoti valūtas rubļu desmitūkstoši ātri vien atmaksātos.

Zirgs ir dabas meistardarbs — spēka, grācības un skaistuma apvienojums. Taču savs darbs, saprāts un līdzekļi šī meistardarba saglabāšanā un pilnveidošanā jāiegulda arī cilvēkam. Mūsu saimniecības zirgkopības entuziasti — bet tādi laikam gan ir visi šajā nozarē — to ļoti saprot, tāpēc strādā nesavtīgi, ar mīlestību.

M. Austruma

Tartakas dālderis

Atnāca cilvēks, izraka grāvi. Platu, dziļu. Ezers bija iegūlies iepakā, kas pacēlās augstāk par līdzenumu. Cilvēkam gribējās, lai pa viņa roku darinātu upi ūdens trauktos ar jautru nebēdnību. Tad to vēl nesauca par kanālu. Līdzenumā to viņš ievadīja upes gultnē. Pašai dabas mātei bija labpatīcīgs tepat līdžs izrakt gulni upei, kura no ezera aizvadīja liekos ūdeņus. Lai viss būtu samērīgi. Arī ezera pārpilnība var nodarīt kādam ļaunumu.

Cilvēks negribēja apgrūtināt upi, viņš izraka kanālu un pie tā uzcēla ūdensdzirnavas. Strādāja ilgi un nopietni, lai tē varētu justies droši pats un dēlu dēli tālās pazudēs. Ūdens grieza dzirnavas, lai tās un visas būves uzturētu kārtībā, lai apkārtne aicinātu un nevis atbaidītu malējus, bija vajadzīgi līdzekļi. Un viņš par mašīnu prasīja dālderus...

Varbūt šim cilvēkam dzima nevis

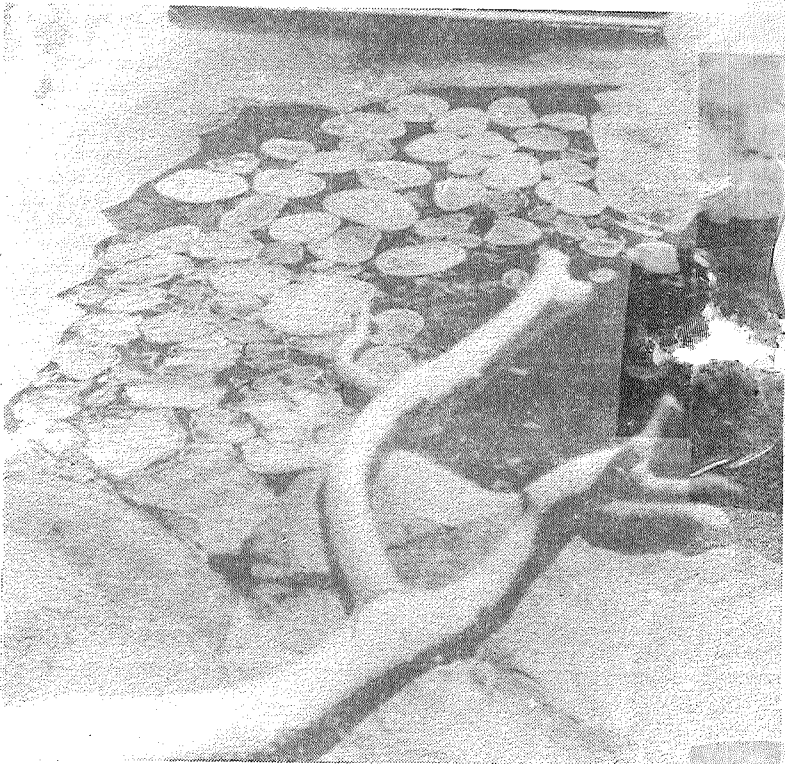
dēli, bet meitas, un meldermeitiņas tika izprecētas tālu prom, varbūt kas cits notika, bet dzirnavām drīz vien nebija mantinieka. Apkārtnē pazaudēja spožumu, ēkā izbruka jumti...

Un neviens šurp vairs neved malt graudus... Laika zobis uz dzīvību un nāvi iegrauzies veco dzirnavu būvēs.

Grauz un neatstājas. Ēt kanāls vēl darbojas, ūdens no ezera kā desmitiem gadu noplūst pa tam ierādīto apvedceļu.

Ūdenim cilvēks ieprogrammējis, ka jāgriez dzirnavas un par darbu jāriņķina dālderis. Dzirnavu vairs nav, bet ūdens palicis. Palikusi arī tam dotā programma. Tur, kur straume nokļūst turbīnas kamerā, joprojām turpinās ūdens riņķošana pa apli. Tas griež ledus gabaliņus, virpina un slīpē tos, kamēr kļūst apaļi. Kā senie dālderis.

Tas viss ir pie Tartakas iztekas no skaidrā Rušona.

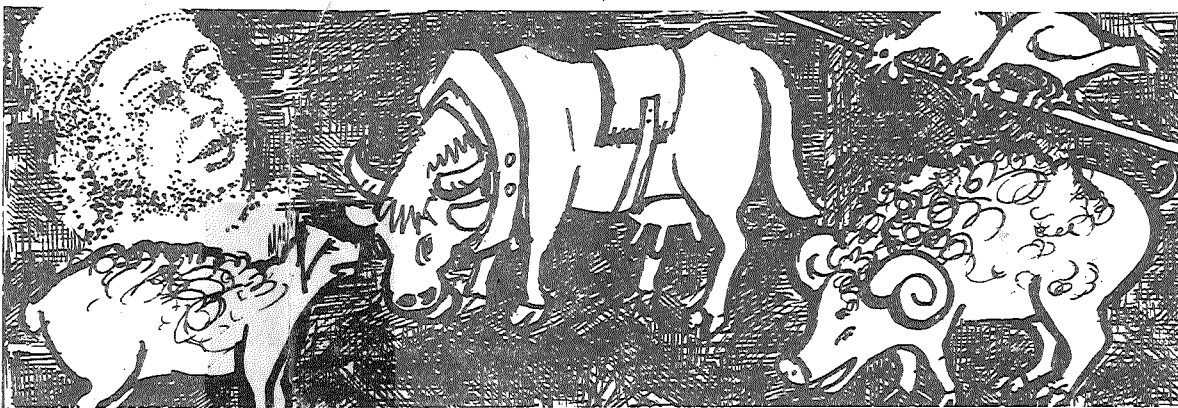

BASNE

BROŅKYS PORSTEIGUMS

Raiz byudams dūšā un pi kunga proča,
Kur ziņa cīši loba beja īpecafavota,
Gazeiā car očkoms losa Bernāns Broņka.
Un pavorej tod drusku styprys samogonkys.
Jis itai sprīz: par naudys nīka taksi
Tokš dokters naīs klāvā taisēt propilaksi,
Kur trejis vystys, gūs, teļš un div syvāni!
Lai saukt da seve lūpu orsti Daci lūlāni,
Jis goldu kloj ar pīnu, gali, uļbikim un madu,
Vēl apsveidūšu bufeli nūce! nu pogrobeņa lada.
«Meit, nasmodej, kū Dīvenš devsi!» — jis soka tai, —
«lzdzer un apkūd kū pa vareibai...
Tod spēks tev byus da klāvam daīt lāni.»
Tys sirdī prīcu pīlej Dacei lūlānei.
Dreiz smuko doktorka nūsorka kai puče,
Koč klēpt nam un īdud korstu buču!
Mož ite Broņkys pīns ar madu vaiģūs kope,
A mož jei pošā da tam dorbam slope.
Jei — pošā centeiba — uz klāvu devēs mykna.
Bet dreizi vīn ustobā jau dzozēs nykna,
Un tikleidz durovas puspavēre, —
Jei taidu runu saimīnīka prīkšā spēre:
«As strodotu, bet tys vīn smutam zynoms,
Nu nalaimis tu šitos mani barinej!
Nu kura laika cyukai vucyns pīledzynomys,
Un zyrgam tur pi astis cičy karinej?
Un smoka nasmuka pa tumsū klāvu kleikoj?
Maņ bailēs sirds nu īftm skotīm streikoj.
Tū dzērūt Broņka styprys porzabeida,
Pi zemis vēlēš ka nūreibēja greid».

ANTIS LĪČUJĀNIS

JAUNAIS CELŠ

Laikraksts «Jaunais Ceļš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Foto-salikums.

Redakcijas adrese: 228273 Priekļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirma «Krasnij Oktjabrj». Telefons — redaktoram un nodalas vadītājam — 56732

Mēn. 1220
Pasūt. 7827

Iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespied-

Redaktors A. RANCĪNS

Ventilators

STĀSTA BĒRNI

Man ir dienas un nakts sapnīši.
Dienas labāki.
Kāpēc?
Dienā — gaišāki.

Jaungads smaržo pēc eglītes.

Māmiņ, nepirksim kaķi! Mums ir ledusskapis, atvedīsim mazu zīemēlāci — būs, kur dzīvot, jo kapis tāpat tukšs.

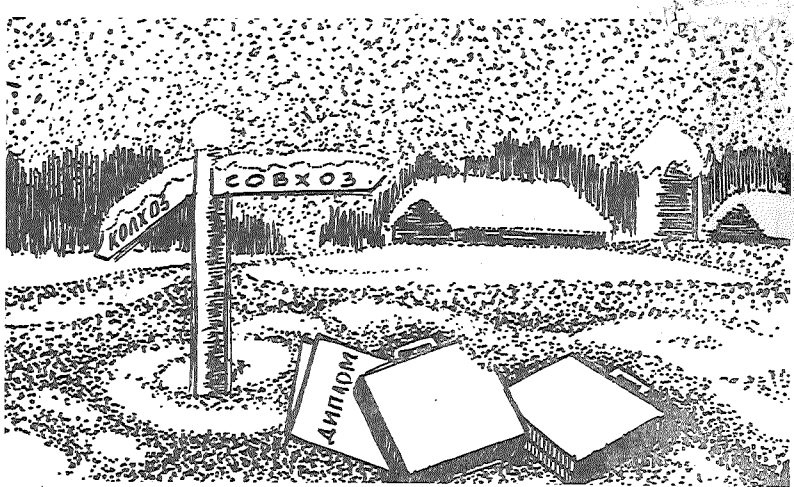
Pēc vārdiem grāmatās ir punktiņi. Tie ir viņu futbolbumbas.

Tik mazs bērniņš, ka vēl neprot ne ēst, ne kakāt.

Maratons? Tas ir, kad visi skrien no viena veikala uz otru, paķer kādu mantu un jož tālāk.

Kad onkuļi un tantes sāk daudz runāt, var rasties zēnestrīce.

Kad izaugšu liels, būšu par šoferi, lai nevajadzētu dzeri alu.

PAR DARBAUDZINĀŠANU

Mūsējiem jau visiem bija savi darbaudzināmie, kad brigadieris atveda kādu jaunu zeņķi ar sēpņainām acīm un sacīja: «Tāpat no viņa nekā neiznāks — audzini tu, Eenedikt!» Tas

man grāba pie dūšas: citiem labākie, bet man... Nu pāga, es jums parādīšu!

Izlasīju visus noteikumus, kas bija mūsu būvlaukumā, sapīkos rokasgrāmatas par visām specialitātēm, kas noder būvlaukumā, par drošības tehniku un savam audzināmajam piekudināju darbā būt laikā. Sākšu audzināt.

Pirmdien neatveda materiālus — bija jānīkstīti dīk. Otrdien salūza celtnis un būvmateriāli nogulēja uz zemes. Trešdien bija sapulce par jaunām darba formām. Ceturtdien veikālā ievada šnabi...

Pirmdien mazliet sāpēja galva un drebēja rokas. Bet būvmateriāli bija uz vietas un celtnis darbojās. Varēju sākt darbaudzināšanu. Bet kur tad audzināmais?

Jauneklis ar sēpņainām acīm bija kļuvis par kolektīva dvēseli: tik virtuozī šajās dienās bija iemācījies kārtis

spēlēt, ka galīgi nosvīdīs ar viņu cīkstējās mūsu izslavētais čempions, nepieņemamais Kristis Kāravs un visa

brigāde aizrētu elpu dzīvoja līdzi, gaidīdama: ar ko viss beigsies?

Vēlāk būvlaukumā darbs ritēja ierastajā gaitā, uzmanības centrā bija mūsu jaunais lielmeistars.

Benediktus KAULACIS